

ПОГОДЖЕНО
Голова Профкому
_____ Леонід ДАНЮК

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор КЗ «ВЛ №15»
_____ Тетяна ВАСИЛЕВСЬКА

Наказ №232 від 01.09.2022 р.

Інструкція №9 з охорони праці для вчителя географії, історії

1. Загальні положення

1.1. Інструкція з безпеки життєдіяльності вчителя географії та історії (далі вчителя) поширюється на всіх вчителів під час проведення навчальних занять, виховних заходів та поза навчальних занять з предмета.

1.2. Інструкція встановлює вимоги щодо безпеки життєдіяльності для вчителя.

1.3. Інструкція встановлює порядок безпечного ведення робіт вчителем в приміщеннях.

1.4. Вимоги інструкції є обов'язковими для виконання вчителем відповідно до Закону України «Про охорону праці» і Кодексу законів України про працю.

1.5. Вчитель призначається з числа осіб, які мають спеціальну педагогічну освіту, досягли 18-річного віку і за станом здоров'я можуть виконувати відповідний вид роботи.

1.6. Вчитель відповідає за охорону життя і здоров'я здобувачів освіти, забезпечує їх навчання, контролює дотримання ними вимог пожежної безпеки, санітарії та особистої гігієни, правил знаходження в кабінеті, правил внутрішнього шкільного розпорядку.

1.7. Вчитель повинен забезпечити безпечні умови для проведення занять в навчальному кабінеті та несе особисту відповідальність за порушення правил безпеки життєдіяльності, вимог охорони праці та санітарної гігієни, незалежно від того, призвели чи не призвели ці порушення до нещасного випадку.

1.8. Вчитель несе відповідальність за збереження матеріальних цінностей, які знаходяться в кабінеті.

1.9. Під час проведення освітнього процесу в кабінеті вчитель контролює дотримання здобувачами освіти вимог охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки та санітарної гігієни.

1.10. Перед призначенням на роботу й періодично один раз на рік вчитель повинен проходити медичний огляд.

1.11. Вчитель при прийомі на роботу проходить вступний інструктаж з охорони праці, пожежної безпеки, первинні інструктажі з охорони праці на робочому місці та пожежної безпеки, інструктаж з електробезпеки, знайомляться з правилами внутрішнього розпорядку, санітарними правилами улаштування й утримання закладу освіти.

1.12. Вчитель проходить навчання безпеки життєдіяльності - один раз на 3 роки, інструктажі один раз на шість місяців, інструктажі з електробезпеки – один раз на рік.

1.13. Вчитель повинен мати навички в наданні першої (долікарської) допомоги, у разі захворювання учня чи при нещасному випадку необхідно викликати медпрацівника та повідомити адміністрацію закладу.

1.14. Про виявлені несправності обладнання, устаткування, пристроїв, інші небезпечні прояви вчитель повинен повідомити адміністрацію закладу.

1.15. Вчителю не дозволяється приносити в учбовий заклад речі, які не використовуються на уроках: предмети, що колються, ріжуться, сірники, запальнички, аерозольні балончики з різними наповнювачами, вибухонебезпечні предмети, різко пахучі парфуми, хімічні речовини тощо.

1.16. Вчителю заборонено користуватися мобільним телефоном, відволікатись на розговори з іншими працівниками під час уроку.

1.17. Основними джерелами небезпеки у приміщенні ліцею є електричні розетки, навчальне обладнання, вікна великих розмірів, електроприлади.

1.18. Основними наслідками небезпечного стану в приміщенні ліцею можуть бути: враження електричним струмом, опіки при роботі з нагрівальними приладами, травми дверцятами шафи, виникнення пожежі в зв'язку при роботі з електричними приладами або у випадку замкнення ланки електричного струму.

1.19. Основні небезпечними і шкідливими факторами можуть стати: недостатнє освітлення робочої зони, низька температура приміщення в осінній, зимовий та весняний період, нервово-психічне перенапруження при роботі.

2. Правила безпеки перед початком роботи

2.1. Вчитель перед початком роботи зобов'язаний, впевнитися у відповідності робочих місць вимогам безпеки та санітарно – гігієнічним правилам:

2.1.1. Перевірити стан дверей, вікон, підлоги, обладнання (наявність пошкоджень, які заважають переміщенню), освітлення.

2.1.2. Впевнитись у справності всіх електроприладів, що використовуються під час проведення освітнього процесу.

2.1.3. Одяг та взуття вчителя повинні відповідати санітарно-гігієнічним вимогам і не створювати загрозу життю та здоров'ю всіх учасників освітнього процесу.

2.2. У разі виявлення незначних порушень вимог безпеки вчитель повинен зробити запис у журналі адміністративно-громадського контролю, якщо порушення не можуть бути усунені негайно.

2.3. У разі встановлення грубих порушень вимог безпеки необхідно негайно повідомити адміністрацію учбового закладу і не розпочинати навчальних занять в даному приміщенні до ліквідації порушень.

2.4. При використанні таблиць, карт та інших демонстраційних засобів слід перевірити надійність їх кріплення до дошки.

2.5. Перед початком уроку слід чітко визначити порядок і правила безпечного здійснення навчальної діяльності на всіх етапах уроку.

2.6. Вчитель повинен не допускати присутність здобувачів освіти у кабінеті до початку уроку.

2.7. Забороняється приносити до навчального кабінету будь-які пристрої, речовини чи предмети, які можуть становити небезпеку для оточуючих.

2.8. Вчитель повинен розсадити здобувачів освіти відповідно їх зросту.

3. Правила безпеки під час роботи

3.1. Перед початком першого заняття у кабінетах вчитель зобов'язаний провести первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності відповідно до вимог «Положення про організацію роботи з охорони праці учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти».

3.2. Негайно повідомити адміністрацію закладу про кожний нещасний випадок, який стався з будь-яким учасником освітнього процесу в кабінеті.

3.3. Вчитель зобов'язаний ознайомити здобувачів освіти з обладнанням навчального кабінету, з правилами поведінки в кабінеті під час занять, проінструктувати щодо правил безпечного користування навчальним обладнанням на уроці, провести відповідні інструктажі з безпеки життєдіяльності та охорони праці та зробити записи про їх проведення у відповідному журналі реєстрації інструктажів.

3.4. Вчитель перед початком роботи повинен поцікавитись станом здоров'я здобувачів освіти та в разі отримання скарги забезпечити негайне надання медичної допомоги, довести це до відома класного керівника, медичного працівника або адміністрації закладу.

3.5. Вчитель під час навчальної діяльності та поза навчальної діяльності повинен постійно перебувати в кабінеті разом з учнями, залишати здобувачів освіти самих в навчальному кабінеті забороняється.

3.1. Вимоги безпеки для вчителя під час проведення уроку

3.1.1. Вчитель під час навчальної діяльності повинен постійно перебувати в кабінеті разом із здобувачами освіти. Залишати здобувачів освіти самих в навчальному кабінеті забороняється.

3.1.2. Вчитель під час занять не може користуватися мобільним телефоном, вживати їжу, відволікатися на виклики з кабінету з боку колег, батьків тощо.

3.1.3. Вчитель повинен користуватись під час проведення уроку тільки безпечними засобами та пристроями, які передбачені нормативними положеннями, стоять на інвентарному обліку в навчальному закладі та є справними.

3.1.4. Під час використання технічних засобів навчання дотримуватись інструкцій з їх експлуатації та правил електробезпеки:

- вмикати електричні приладів (телевізора, комп'ютера, магнітофона тощо) потрібно використовувати лише справні розетки та вилки, при виявленні пошкоджень електричного дроту, несправної вилки чи розетки користуватись електроприладами забороняється. Забороняється торкатися до оголених дротів, нагрівальних приладів руками;

- вмикати їх в мережу лише сухими руками;

- користуватись лише справними електроприладами .

3.1.5. Під час занять заборонено висовуватись з вікон, сидати або ставати на підвіконня.

3.1.6. Заборонено використовувати під час проведення уроку колючі, ріжучі предмети, сірники, запальнички, аерозольні балончики з різними напов-

нювачами, вибухонебезпечні предмети, різко пахучі парфуми, хімічні речовини тощо.

3.1.7. Під час проведення занять стежити за правильною поставою здобувачів освіти: вони повинні рівно тримати корпус, сидіти глибоко на стільці, ступні ніг спирати на підлогу, відстань від поверхні столу до очей повинна становити 30-40 см.

3.1.8. Слід пам'ятати, що недостатнє освітлення та світло, що сліпить, при довготривалій, напруженій роботі може призвести до порушення зору.

3.1.9. Для попередження втоми очей рекомендується проведення спеціальних фізкультурхвилинок.

3.1.10. Робота здобувачів освіти може бути припинена у разі виникнення аварійної ситуації, серйозної травми, які потребують тривалої уваги вчителя.

3.1.11. У разі виконання нового виду діяльності дотримуватись рекомендацій та інструкцій.

3.1.12. Усі види робіт виконувати акуратно, чітко, неспішно, щоб не створювати нервозних ситуацій та паніки.

3.1.13. У випадку травми негайно повідомити про це адміністрацію.

3.2. Вимоги безпеки для вчителя під час перерви

3.2.1. Вчитель повинен закінчити урок одразу ж після дзвоника на перерву.

3.2.2. Під час виходу здобувачів освіти з приміщення на перерву, вчитель повинен пересвідчитись, що всі здобувачі освіти покинули приміщення, забравши особисті речі.

3.2.3. Вчитель повинен відкрити фрамуги для провітрювання приміщення кабінету на час перерви.

3.2.4. Вимкнути всі електроприлади на час перерви.

3.2.5. Заборонено знаходження учнів під час перерви в кабінеті.

3.2.6. У разі чергування вчитель повинен дотримуватись обов'язків чергового вчителя, затверджених наказом директора.

4. Вимоги безпеки по закінченню роботи

4.1. Вчитель повинен закінчити роботу у встановлений термін згідно з розкладом занять.

4.2. Вчитель повинен перевірити стан здоров'я здобувачів освіти на кінець уроку та відповідно до результату вчинити необхідні дії.

4.3. Вчитель повинен відключити обладнання, яке використовувалось на уроці, прибрати робоче місце, скласти електричні дроти, щоб вони не заважали учасникам навчально-виховного процесу звільнити приміщення кабінету.

4.4. Якщо стан робочого місця або обладнання становить загрозу життю та здоров'ю будь-якого з учасників освітнього процесу, вчитель повинен вжити заходів, щоб запобігти доступу учнів та вчителів у небезпечне місце та негайно повідомити адміністрацію.

4.5. Заборонено залишати здобувачів освіти у навчальному кабінеті після закінчення роботи без нагляду вчителя.

4.6. Все обладнання, яке використовувалось вчителем під час освітнього процесу, демонстраційних, експериментальних та інших видів робіт необхідно прибрати з демонстраційного столу і розмістити згідно з правилами зберігання.

4.7. Прибрати робоче місце від особистих речей.

4.8. Залишити кабінет у належному санітарному стані.

4.9. При виході з приміщення перевірити, чи вимкнені електроприлади, світло, чи зачинені вікна.

4.10. Замкнути приміщення кабінету на ключ, здати його на вахту під підпис.

4.11. Прибирання в навчальному кабінеті учнями відбувається лише під наглядом вчителя, який стежить за дотриманням учнями правил безпеки та особистої гігієни.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. У разі будь-якої аварійної ситуації вчитель повинен в першу чергу забезпечити безпеку дітей.

5.2. До аварійних ситуацій відносять:

- коротке замикання електропроводки;
- займання ізоляції;
- пожежа;
- ураження електричним струмом.

5.3. В аварійній ситуації вчителю необхідно виявити розсудливість, врівноваженість та діяти чітко за інструкцією, не вносячи паніки та нервозності серед учасників освітнього процесу. Евакуювати дітей, перерахувати їх за списком в безпечному місці.

5.4. У разі аварійних ситуацій пов'язаних з коротким замиканням електропроводки, займання ізоляції необхідно:

- негайно відключити електроприлади;
- у випадку травмування відвести постраждалого в медпункт, або надати перше (долікарську) медичну допомогу і забезпечити надання допомоги лікарем;
- сповістити адміністрацію навчального закладу.

5.5. У разі виникнення пожежі або загорання вчитель повинен:

- організувати евакуацію учнів з приміщення згідно з «Порядком евакуації учнів у навчальному закладі»;
- повідомити адміністрацію закладу освіти;
- при необхідності викликати пожежну команду за телефоном 101;
- зачинити вікна і двері, щоб вогонь не поширювався в сусідні приміщення;
- вимкнути електроприлади.

5.6. Вчитель повинен вжити заходів для збереження життя і здоров'я учнів, працівників закладу освіти та власного життя у разі виникнення аварійних ситуацій і не ставити власними діями під загрозу життя і безпеку людей.

5.7. Слід пам'ятати, телефони екстрених служб : 101 – пожежна служба; 102 – міліція; 103 – швидка допомога; 104 – служба газу

5.8. При виявленні пошкодження життєзабезпечення (електрика, водопровід, каналізація, опалення) або задимлення приміщення негайно повідомте адміністрацію закладу.

5.9. У випадку травмування учнів або працівників закладу необхідно звернутись до медпрацівника або у разі необхідності викликати швидку допомогу за телефоном 103.

5.10. У разі нещасного випадку учитель надає постраждалому першу (долікарську) допомогу, згідно медичних рекомендацій; після цього викликає лікаря чи швидку допомогу, негайно сповіщає адміністрацію, діє за алгоритмом, який передбачається у подібних ситуаціях.

5.11. Роботу в аварійних ситуаціях з ліквідації ушкоджень приладів, які призвели до аварії, дозволяється особам з кваліфікаційною групою не нижче III.

5.12. Учитель інформатики повинен вжити заходів для збереження життя й здоров'я учнів, працівників навчального закладу та власного життя у разі виникнення аварійних ситуацій і не ставити власними діями під загрозу життя та безпеку людей.

Надання першої медичної допомоги треба починати з оцінки загального стану потерпілого і на підставі цього скласти думку про характер пошкодження.

1. У разі різкого порушення або відсутності дихання, зупинки серця негайно зробити штучне дихання та зовнішній масаж серця, викликати швидку медичну допомогу.

2. Дії при ураженні електричним струмом:

- необхідно звільнити потерпілого від дії електричного струму, відключивши електрообладнання від джерела живлення, а при неможливості відключення - відтягнути його від струмоведучих частин за одяг або застосувавши підручний ізоляційний матеріал;

- за відсутності у потерпілого дихання і пульсу необхідно робити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мізку. При такому стані оживлення необхідно починати негайно, після чого викликати швидку медичну допомогу.

3. Дії при пораненні:

- для надання першої допомоги при пораненні необхідно розкрити індивідуальний пакет, накласти на рану стерильний перев'язувальний матеріал і зав'язати її бинтом;

- якщо індивідуального пакету немає, то для перев'язки необхідно використати чисту носову хустинку, чисту полотняну ганчірку тощо. На те місце ганчірки, що приходить безпосередньо на рану, бажано накапати декілька капель настойки йоду, щоб одержати пляму розміром більше рани, а після цього накласти ганчірку на рану.

4. Дії при переломах, вивихах, ударах, розтягненні:

- при переломах і вивихах кінцівок необхідно пошкоджену кінцівку укріпити шиною, фанерною пластинкою, палицею, картоном або іншим подібним предметом. Пошкоджену руку можна також підвісити за допомогою перев'язки або хустки до шиї і прибинтувати до тулуба;

- при передбачуваному переломі черепа (несвідомий стан після удару голови, кровотеча з вух або рота) необхідно прикласти до голови холодний предмет (грілку з льодом або снігом, чи холодною водою) або зробити холодну примочку;

- при підозрі перелому хребта необхідно потерпілого покласти на дошку, не підіймаючи його, чи повернути потерпілого на живіт обличчям у низ, нагля-

даючи при цьому, щоб тулуб не перегинався з метою уникнення ушкодження спинного мозку;

- при переломі ребер, ознакою якого є біль при диханні, кашлю, чханні, рухах необхідно туго забинтувати груди чи стягнути їх рушником під час видиху.

5. Дії при теплових опіках:

- при опіках вогнем,- парою, гарячими предметами ні в якому разі не можна відкривати пухирі, які утворюються, та перев'язувати опіки бинтом;

- при опіках першого ступеня (почервоніння) обпечене місце обробляють ватою, змоченою етиловим спиртом; при опіках другого ступеня (пухирі) обпечене місце обробляють спиртом, 3 % марганцевим розчином або 4 % розчином таніну;

- при опіках третього ступеня (зруйнування шкіряної тканини) накривають рану стерильною пов'язкою та викликають лікаря.

6. Дії при кровотечі:

- для того, щоб зупинити кровотечу, необхідно підняти поранену кінцівку вгору, кровоточиву рану закрити перев'язувальним матеріалом (із пакета), складеним у клубочок, придавити її зверху, не торкаючись самої рани, потримати протягом 4

- при сильній кровотечі, яку не можна зупинити пов'язкою, застосовується здавлювання кровоносних судин, які живлять поранену область, за допомогою згинання кінцівок у суглобах, а також пальцями, джгутом або закруткою; при великій кровотечі необхідно терміново викликати лікаря.

Розроблено:

Фахівець з охорони праці

Олена ХОМИНА